

TÜRKİYE
Disk YENİ HABER-İŞ SENDİKASI
EĞİTİM NOTLARI

Dizi: 3

S İ N İ F L A R

A- GENEL OLARAK SINIFLAR :

Çevrenize baktığımızda insanların birbirinden çok farklı olduğunu görebiliyoruz. Ama bazılarının diğerleriyle ortak olan özellikleri de yok değil. Bazı insanlar genç, bazıları yaşlı, bazı insanlar zeki, diğerleri aptal, bazı insanlar müslüman, bazıları diğer dinlerden, bazı insanlar fakir, diğerleri zengin. Bu tür örnekleri sonsuza dek uzatmak mümkün. İnsanları derilerinin renginden saçlarının uzunluğuna kadar çeşitli şekillerde gruplandırabiliriz. Ama biz bir iş yaparsak onun bir nedeni olmalı. İnsanları gruplamaya çalışmamızın nedeni de insanların davranışlarını açıklayabilmek, onların nasıl davranacaklarını tahmin edebilmek olmalı. Toplumdaki değişiklikleri ve bu değişikliklerin nasıl gelişebileceğini anlamak olmalı. Buna göre, insanları öyle gruplara ayırabiliriz ki, bu özellikler tüm tarih boyunca geçerli ve insanlar arası ilişkilerde son derece önemli olsun. İnsanların çeşitli davranışlarını, toplumların farklılıklarını açıklayalım. Niçin bazı insanların şişmanlıktan şikâyetçi olup zayıflamak için Avrupâlardaki özel hastanelere gittiklerini, bazılarının ise yeterli besin alamadıklarından hastalandıklarını açıklayabilsin. Bununla da yetinmesin. Yeterli besin alamayanlara bu durumdan kurtuluşun yolunu gösterebilir. Yani sadece onları açıklamamasın aynı zamanda çıkış yollarını da gösterebilir.

Fakirlik ve zenginlik yeterli bir kıstas değil mi? Ama her toplumda, her dönemde fakirler ve zenginler olmuş, fakirlerle zenginler arasındaki ilişki ise farklı. O zaman fakirlik ve zenginliğin nereden kaynaklandığına bakmak gerek.

İnsan hayatını şekillendiren faaliyetin üretimin olduğunu söylemiştik. Toplumları gruplara, sınıflara ayırırken de niçin bu kıstası kullanmayalım? İnsanları niçin üretime bağlarız, üretimin araçlarıyla bağlantıları açısından ele almayalım? O zaman bazı insanların belli davranışlarını daha iyi açıklayabiliriz. Grevlerin artmasının nedeni insanların zeki veya aptal, sarı derili veya zenci, uzun veya kısa saçlı, yahudi veya rum olmaları değil. Fakirlik ve zenginlik de değil grevin nedeni. Grevin nedeni işçilerin ve patronların olması. İşçilerin bir grup oluşturmalarının nedeni fabrikalara, işletmelere, makinelere, yani kısaca üretimin araçlarına sahip olmaları. Karşısındaki patronların ortak yönü ne? Grevi çoğu göbeklidir. Ama bunların asıl ortak yönü üretimin araçlarına yani fabrikalara sahip olmaları, yahudisi de böyle, müslümanı da. Fakirlik yeterli bir kıstas değil. Çünkü bir bakıyorsunuz fakir işçilerin yanı sıra fakir olmayan işçiler var. Ama onlar da grevde. Diğer taraftan daha fakir bir işportacı greve karşı olabiliyor. Ama biz bir iş yaparsak onun bir nedeni olmalı.

Patronların tarafları ve kapitalizmin savunucuları toplumdaki eşitsizliğin kaynağını fakirlik ve zenginlikmiş gibi de göstermek zorunda kalabilirler. Meseleyi böyle koyunca zenginleri biraz vergilendirmek, fakirleri devletin yardım etmesi bir çözüm olarak önerilir. Bu insanlar sınıfların varlığını reddederler. Bir sınıfa diğer bir sınıfı sömürerek yaşadığını reddederler. Böylece bu düzeni reformlarla değiştirerek korumaya çalışırlar. Bu düzeni savunurlar. Halbuki gördük ki, hiç bir toplum sonsuza dek sürmez. İlkel toplum yerini köleli topluma bıraktı. Köleli toplumun yerini feodal topluma bıraktı. Daha sonra kapitalist toplum aşması geldi. Bugün bu noktadayız. Bugüne kadar toplumlar sürekli değişti. Bu değişiklikleri ise sınıf mücadelesi sağladı. Toplumun bundan sonra da değişecek. Değiştirecek olan da yine sınıf mücadelesi. Yani sınıf mücadelesini reddetmek bu düzeni savunmaktır. Bu düzeni savunmak sömürüyü savunmaktır. Her toplumda Toplumun bu şekilde gruplara bölüldüğünde her birine sosyal sınıf diyoruz. İşçi sınıfı ve kapitalistler sınıfı (Serfedarlar, burjuvalar), serfler ve toprak egaları, köleler ve köle sahipleri eşitsiz toplum biçimindeki sosyal sınıfların başlıcaları.

İnsanları niçin üretime bağlarız, üretimin araçlarıyla bağlantıları açısından ele almayalım? O zaman bazı insanların belli davranışlarını daha iyi açıklayabiliriz. Grevlerin artmasının nedeni insanların zeki veya aptal, sarı derili veya zenci, uzun veya kısa saçlı, yahudi veya rum olmaları değil. Fakirlik ve zenginlik de değil grevin nedeni. Grevin nedeni işçilerin ve patronların olması. İşçilerin bir grup oluşturmalarının nedeni fabrikalara, işletmelere, makinelere, yani kısaca üretimin araçlarına sahip olmaları. Karşısındaki patronların ortak yönü ne? Grevi çoğu göbeklidir. Ama bunların asıl ortak yönü üretimin araçlarına yani fabrikalara sahip olmaları, yahudisi de böyle, müslümanı da. Fakirlik yeterli bir kıstas değil. Çünkü bir bakıyorsunuz fakir işçilerin yanı sıra fakir olmayan işçiler var. Ama onlar da grevde. Diğer taraftan daha fakir bir işportacı greve karşı olabiliyor. Ama biz bir iş yaparsak onun bir nedeni olmalı.

Köleler tarihte bir çok kez ayaklandılar. Karsularındaki düşman köle sahipleriydi. Serfler de bir çok kez ayaklandılar. Onların düşmanı ise toprak ağalarıydı. İşçiler de geçen yüzyıldan beri ekonomik mücadele yürütüyorlar. Onunla da yetinmeyip politik mücadele, yani iktidar mücadelesi veriyorlar.

Patronların gazetelerinde, diğer yayın organlarında sık sık şunlar söyleniyor: "Vatandaşları düşman sınıflara bölmeye çalışan bozguncular var," "Biz intiyazsız, sınıfsız bir milletiz," "İşçi İşveren Elele," "Bir sınıfı diğer bir sınıfa düşman edip kışkırtanların muhakemesi sürüyor", v.b. Aklimizden çıkartmamamız gereken nokta, sınıfların bizim dışımızda, bizim istegimizin dışında var olmasıdır. Ahmet istedi veya söyledi diye sınıflar ortaya çıkmaz. Sınıflar vardır. Ahmet sınıfların var olduğunu farkına vardığında sınıflardan söz eder. Bir sınıfın diğer bir sınıfı sömürmesine karşı çıkar. Toplumun sınıflara bölündüğünü hepimiz günlük hayatımızdan çıkarabiliriz. Bunun eksini iddia etmek, yani sınıfsız bir toplum olduğumuzu ileri sürmek sömürülenleri aldatmayı amaçlamaktadır.

Köle, serf ve işçi sömürülür; Köle sahibi, toprak ağası ve kapitalist sömürür. Köle, serf ve işçi aynı sınıftan değildir ama. Çünkü kölenin kendisi bir üretim aracıdır, yani köle sahibinin malıdır. Köle sahibi isterse öldürebilir kölesini. S erf biraz daha özgürdür. Kullandığı araçlara sahip değildir. Toprak, tohum toprak ağasınındır. S erf üretimde bulunur, ürünün bir kısmını toprak ağasına verir. Ağadan izin almaksızın köyünü ve toprağını terkedemez, evlenemez, başka iş tutamaz. İşçi ise özgürdür. Ama kendi başına üretimde bulunmadığından bu özgürlük bevada kalmaktadır. Üretim araçlarına sahip olmayan insan hayatını kazanmak için üretim araçlarına sahip olanların yanında çalışmak zorundadır. Yani görünüşte özgürdür, ama esasında ücretli köledir.

Çeşitli sınıfları birbirinden ayıran kistös üretim araçlarıyla olan ilişkidir. Mülkiyet ilişkisidir. Günümüzde bir tarafta kapitalistler vardır. Kapitalistler fabrikalara, makinelere, yedek parçalara hammaddeye sahiptir. Bunlara sahip olan fabrikada işçilerin ürettiği emgala da sahip olabilir, işçiler ise hayatın kendi emgallerinden başka hiç bir şeye sahip olmayan insanlardır. Yaşanlarını sürdürebilmek için bir kapitalistin yanını girip üretimde bulunmak zorundadır işçi. Kapitalist bunu bilir mi? Bilir de işçinin sırtından milyonlar kazanmaz mı? Ama sınıflı toplum dediğimiz şey zaten bu. Yani üretim araçları üzerinde özel mülkiyetin olduğu sınıflı toplumlar sömürüye dayanır. Devlet, üretim araçlarına sahip olan hakim sınıfların sömürülenleri üzerindeki baskı ve sömürü aracıdır. Peki sınıfsız toplumlar da durum nasıl? edip kışkırtanların muhakemesi sürüyor", v.b. Ak-I. Sınıfsız Toplum: az gereken nokta, sınıfların bizim dışımızda, bizim istegimizin dışında var olmasıdır. Tarihte sınıfların bulunmadığı toplumların olduğunu görmüştük. İlkel köminal toplum dediğimiz toplumlar da belletler kadar ikeldir ki, insanların koca bir hayvanı tek başına öldürebilmesi imkənsizdir. O zaman ne yapabilir? Bir kabile ortaklaşa av düzenler, tek bir insanın öldüremeyeceği bir hayvanı ortaklaşa öldürür veya bugün bir şey vuramayan aç kalmak isteniyorsa, dün bir şey vuranın kendi vurduğunun bir kısmını verniş olması gerekir. S erf ve işçi sömürülür; Köle sahibi, toprak ağası ve kapitalist sömürür. Bütün bunların sonucu olarak topluma birbirinden ayri sınıflar olmadığını görüyoruz. Toplum sınıfsız bir toplumdur. Hiç bir kinse diğerini sönmürenez. Her şey eşittir. Her şey ortaklaşadır. Masallarda anlatılan eski güzel günler, bu toplumun halkımızın enişinde kalmış olan izleridir. Üretim ortaktır, çalışabilen her kes üretime katılmak zorundadır. Çalışmaya eklemek yoktur. Çalışan herkes ise ihtiyacına göre pay alır toplum üretimden. Sınıflar olmayınca devlet de yoktur. Yani bir sınıfın diğer sınıflar üzerinde baskı yapmasına gerek kalmaz, devleti gereksiz kılar. II. Sınıflı Toplum: olguların yanında çalışmak zorundadır. Yani görünüşte özgürdür, ama esasında ücretli köledir.

Köleci, feodal ve kapitalist toplumlar ise sömürüye dayalı toplumlardır. Sınıflı toplumda birlikte devlet doğar. Devlet hakim sınıfların devletidir. Sömürücülerin iktidarda olduğu sınıflı toplumlar da sömürü vardır. Yani köle sahiplerinin iktidarda olduğu köleci toplumda köle sahipleri her şeye haktır. S erf ve işçi sömürülür; Köle sahibi, toprak ağası ve kapitalist sömürür. Devlet, üretim araçlarına sahip olan hakim sınıfların sömürülenleri üzerindeki baskı ve sömürü aracıdır. Peki sınıfsız toplumlar da durum nasıl? edip kışkırtanların muhakemesi sürüyor", v.b. Ak-I. Sınıfsız Toplum: az gereken nokta, sınıfların bizim dışımızda, bizim istegimizin dışında var olmasıdır. Tarihte sınıfların bulunmadığı toplumların olduğunu görmüştük. İlkel köminal toplum dediğimiz toplumlar da belletler kadar ikeldir ki, insanların koca bir hayvanı tek başına öldürebilmesi imkənsizdir. O zaman ne yapabilir? Bir kabile ortaklaşa av düzenler, tek bir insanın öldüremeyeceği bir hayvanı ortaklaşa öldürür veya bugün bir şey vuramayan aç kalmak isteniyorsa, dün bir şey vuranın kendi vurduğunun bir kısmını verniş olması gerekir. S erf ve işçi sömürülür; Köle sahibi, toprak ağası ve kapitalist sömürür. Bütün bunların sonucu olarak topluma birbirinden ayri sınıflar olmadığını görüyoruz. Toplum sınıfsız bir toplumdur. Hiç bir kinse diğerini sönmürenez. Her şey eşittir. Her şey ortaklaşadır. Masallarda anlatılan eski güzel günler, bu toplumun halkımızın enişinde kalmış olan izleridir. Üretim ortaktır, çalışabilen her kes üretime katılmak zorundadır. Çalışmaya eklemek yoktur. Çalışan herkes ise ihtiyacına göre pay alır toplum üretimden. Sınıflar olmayınca devlet de yoktur. Yani bir sınıfın diğer sınıflar üzerinde baskı yapmasına gerek kalmaz, devleti gereksiz kılar.

Köleler çalışır onlar yer. Feodal topluma ise toprak ağalarının iktidarı vardır. Toprağa bağlı serfler tüm ailesi çalışır, toprağa sahip olan toprak ağalarının mülküdür. Kapitalist topluma ise iktidarda olanlar kapitalistler ve onlara mütefikleridir. Yeni düzen kapitalistlerden yana yontar. İşçiler çalışır durur. İşçilerin ürettiklerine kapitalistler el koyar. Daha ustaca, daha gözli bir sömürü vardır. Üretici güçlerin, bitemnolojinin gelişimine engel olan hakim sınıflar ve onların temsil ettiği üretim biçimleri bir süre sonra yerini yenilerine terkeder.

Fabrikadan çıkan mal niçin patronundur? Çünkü fabrika patronundur. Çünkü fabrika patronudur. Çünkü hammadde patronudur. Peki fabrikayı patron mu yapmıştır? Hayır. Onu da işçiler yapmıştır. Hammadde patron mu çıkartmıştır, patron mu üretmiştir? Hayır onu da başka yerlerdeki işçiler yapmıştır. Ama üretim araçlarına yeni fabrikalara, hammaddeye sahip olan patronlardır. Çünkü ellerinde sermayeleri vardır. Bunun için de bir işyerinde işçilerin ürettiği mallara el koyarlar. Bir fabrika patronsuz çalışabilir. Zaten hangi patron makinenin başına geçip çalışır? Hepsinin muhasebecisi, müdürü, personel emiri vardır. Ama bir fabrika işçisiz çalışmaz. Herşeyin başı işçidir. Ama herşeye kapitalistler sahiptir. Yeni sömürücülerin üretim araçlarına sahip olduğu ve iktidarda bulunduğu toplumlarda gerçekten üretimde bulunanlar aç bileş yaşarken, sömürücüler onların sırtından her vuruş herman savurur. Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet sömürünün kaynağıdır. Çünkü böylece başkasının ürettiğine el koymak mümkün olur.

III. Sınıfsız Topluma Geçiş:

Bir de başka bir sınıflı toplum, daha doğrusu sınıfsız topluma geçişte bir aşama vardır ki, erada sömürü yoktur. Sosyalist topluma da sınıflar ortadan kalkmamıştır. Ama bu sınıflar birbirine düşman değildir. Birbirini sömürenezler. Araçlarındaki çelişkiler dostça çözülür. İşçi sınıfının mütefikleri olan küçük üreticiler, memurlar, teknik elemanlar ortadan kalkmamıştır. Ortadan kalkan sömürücü sınıflardır bu topluma. Üretim araçlarına çalışanların devleti sahiptir ve çalışanların ürettiğini tüm çalışanların yararına kullanır.

İşçi sınıfı ile diğer emekçi sınıf ve tabakalar arasındaki fark yavaş, yavaş azalır ve uzun dönemde yeni bir sınıfsız topluma varılır. Köleci, feodal ve kapitalist toplumlarda yukarıda sözünü ettiğimiz çelişkiler uzlaşmazdır. Bu sınıflar temel çıkarları birbiriyle uyumsuz. Bir köle sahibinin çıkarı ile kölelerin çıkarı aynı olmaz. Bir serfin çıkarıyla toprak ağasının çıkarı keskinleşir karşıttır. Bir işçinin çıkarı kapitalistin zararıdır. Sosyalist topluma ise işçi sınıfıyla diğer emekçiler arasındaki çelişki böyle değildir. Elele veren bu sınıflar tüm halkı daha ileri götürmek için ortaklaşa çalışırlar.

4. Ara sınıflar ve Tabakalar :

Her toplum biçiminde çeşitli sınıf ve tabakalar bir erada bulunur. Köleci topluma sadece kölelerle köle sahipleri mi vardı? Keskinlikle hayır. Kapitalist topluma sadece kapitalistler ve işçiler mi var? Oyle şey olur mu? İşçi sınıfının bir erada mücadele edeceği milyonlarca emekçi var. Kapitalistlerin de destek alacağı bir sürü sömürücü. Her toplum biçiminde bir önceki toplumun kalıntıları, bir sonraki toplumun tohumları vardır. Bugün bir çok ülkede toprak ağaları, tefeciler, yarıcılar, küçük üreticiler ve daha başka orta sınıflar vardır.

Her sınıf mücadelesi bir çelişkiler yumağıdır. Çok sayıda sınıf ve arasında ittifakların sonucu bir sınıf mücadelesi sürdürülür.

Toplumları ileri götüren şey sınıf mücadelesidir. Bir usta şöyle demiş. "Sınıf mücadelesi toplumsal gelişimin lokomotifidir." Feodal topluma da bir taraftan serflerle toprak ağaları arasında uzlaşmaz bir çelişki vardır, diğer taraftan doğmakta olan kapitalistler sınıfıyla toprak ağaları arasında. Ama kapitalistlerin olduğu yerde işçiler de vardır. Yani aynı anda kapitalistlerle işçiler arasında da bir çelişki vardır. Diğer taraftan esnaf ve zanaatkarlar da vardı bu topluma. Bu kadar sınıf ve tabaka arasındaki çelişkilerin çözümü ise kapitalist topluma doğurmuştur. Bu sınıf ve tabakalar ise hemen ortadan kalkmamış, kapitalist topluma da varlıklarını bir süre sürdürmüştür.

Bir toplum biçiminde sınıf mücadelesi sadece iki sınıf arasında geçmez. Mücadelenin sonucu belirleyen en önemli etkenlerden biri sınıflar arasındaki ittifaktır. İşçi sınıfı, kapitalistlere karşı mücadele verirken ittifaklar sorununu gözönüne almazsa yenilgiye uğrar. Tarih bunun örnekleriyle doludur. Şimdi bu genel çerçevede içinde günümüzde Türkiye'deki sınıf ve tabakalara bakalım. Türkiye Emperyalistlerin ve yerli kapitalistlerin sönürsü altında az gelişmiş bir ülkede çarpık bir sanayileşme var. Yani halkın yararına değil, sömürücülerin yararına bir sanayileşme, Kapitalist üretim ilişkisi hakim feodal kalıntılar da var. Ama onlar da kapitalistlerle işbirliği içinde bir taraftan da yok oluyorlar.

B - TÜRKİYE'de SINIFLAR :

Türkiye'de sınıfları ele alırken önce çağdaş sınıflara bakalım. Çağdaş sınıflar işçi sınıfı (Proleterya) ile burjuvazi. Diğer sınıf ve tabakalar da var: Topraksız ve az topraklı yoksul köylüler, küçük üreticiler, küçük esnefler, zanaatkar, memur ve teknisyenler, toprak ağaları, tefeciler, toptancı tüccarlar. Bütün bu sınıf ve tabakalar kapitalist topluma yavaş yavaş erimektedir. Çok az bir kısmı kapitalist sınıfa geçer, büyük bir kısmı ile iflâs ederek, toprağını satarak işçi sınıfının serflerine katılır. Birez önceki iki çağdaş Temel sınıfa bakalım, daha sonra önceki toplum biçimlerinin günümüzdeki kalıntılarını ele alalım.

Kapitalistlerin genel niteliği üretim araçlarına, yani fabrikalara, makinelere, hammaddelere sahip olmaları ve bu sayede işçilerin yarattıklarına el koyarak onları sömürmeleridir. Fakat kapitalistlerin kendi aralarında da tabakaları vardır. Tekelci kapitalistlerle orta ve küçük kapitalistler arasında da çelişkiler vardır. Emekçiler bir çok durumda bu çelişkilerden yararlanmaktadırlar.

TEKELCİ KAPİTALİSTLER :

Tekelci kapitalistler dediğimiz bir kesimi var kapitalistlerin, bunlar yabancı tekelci kapitalistlerle artık içiçe geçmiş, onlara göbeklerinden bağlı kişilerden oluşan bir tabaka. Yani Vehbi Koç, Sabancılar, Ecceci başı, Sapmazlar bu büyük sermayedarların bir kaçı. Eskiden milyoner demek zenginlik belirtisiydi. Bu tekelci kapitalistler artık milyonlara pek iltifat etmiyorlar. Yüzmilyonlarla oynuyor bu tekelci kapitalistler. Yabancı tekelci kapitalistlerle (Emperyalistlerle) bir olup tüm emekçileri sömürüyorlar.

Piyasadan mallarını çekerek darlık yaratan ve ondan sonra fiyatları artırırlar bunları emekçilerin ödediği vergilere "teşvik tedbiri" adı altında el koyanlar bunlar işçi ücretlerinin dondurulmasını isteyenler onlar. Vergi veremeyenler bunlar. Kârlarını artırmak için milyonlarca insanın hayatını zehir edenler bunlar. Sınıf geçdi diye oğluna yüzbinlerce liralık otomobil alanlar, kızlarına milyonluk düğün yapanlar, grevlere karşı çıkanlar, işçi ücretlerindeki artışın hayatı pahalılandırıldığını ileri sürenler hep bunlar.

Tekelci kapitalistlerin bu gücü nerden geliyor? Tekelci kapitalistler emperyalistlerle ortaklaşa olarak yatırım yaparlar. Belli bir malı üreten 3-4 tekelci şirket aralarında anlaşır. Piyasaya yeteri kadar mal vermezler. Fiyatları istedikleri gibi, yani kârlarını azanileştirecek şekilde yükseltirler. Yeni teknolojileri ancak çok kârlı olduğu zaman uygulurlar. Yani üretici güçlerin gelişimini önünde bir engeldirler.

İthalat ve ihracat onların denetimindedir. Makineleri, hammaddeleri onlar ithal eder ve çok yüksek fiyatlarla satarlar. Otomobil lastiğini üç şirket yapar, çelik telet, motor yağağı ve zinciri bir şirket. Pencere damı tek bir şirketin elindedir. Bu tür örnekleri artırmak mümkün. Ellerinde büyük miktarda sermaye olan tekelci burjuvazi iktidara yön verir, istediklerini seçtirir, kendi çıkarları için kullanır. Tekelci burjuvazi yüksek fiyatlar aracılığıyla tüm emekçileri sömürür. Ayrıca orta büyüklükteki kapitalistlerin kendi işçilerinden el koyduğu artık değerini bir kısmını elde eder.

2. ORTA BURJUVAZİ :

Bunların dışında da kapitalistler var. Bunlar emperyalistlerle bütünlüşmüş değiller. Daha doğrusu fazla büyük olmadıklarından bütünlüşüyorlar. Piyasada belli bir malın üretiminde tekel durumunda da değiller. Yani piyasaya sürdükleri malın fiyatıyla istedikleri gibi oynayamıyorlar. Renault, Tofaş gibi tekelci şirketlere parça üreten yüzlerce orta büyüklükteki işletmenin sahibinin durumu bu.

Onun için bunlara "Orta Burjuvazi", "Orta Kapitalistler" diyoruz. Bunların tekelci kapitalistlerden bir farkı var. Orta burjuvalar geliştirdikleri işçilerden el koydukları artık-değerin bir kısmını bu tekelci kapitalistlere keptiriyorlar. Çünkü piyasada satılan makineler, hammaddeler, diğer önemli araç ve gereçler hemen hemen hep tekelci kapitalistlerin denetiminde. Bunların fiyatları ise çok yüksek. Bu yüksek fiyatlardan mal satın almak zorunda kalan orta burjuvalar işçileri sömürerek elde ettiklerinin bir kısmını bu tekelci kapitalistlere keptiriyorlar. Orta burjuvalarla tekelci burjuvalar arasındaki bu anlaşmazlık emekçi sınıfların mücadelesinde bazı durumlarda önemli oluyor.

3. İŞÇİ SINIFI :

Sömürülen emekçilerin sömürücü hâkin ezinliğe karşı yürüttüğü mücadelesinin başarıya ulaşabilmesinin tek şartı, bu mücadelenin işçi sınıfının öncülüğünde yürütülmesidir. Yani ancak işçi sınıfının öncülüğündeki bu emekçiler cephesi sömürücülere karşı uzlaşmaz ve kararlı bir mücadele yürütebilir. Nedir işçi sınıfının temel özelliği? Kindir işçiler? Üretim araçlarına sahip olmayan ve yaşayabilmek için kapitalistlerin fabrikalarda çalışmak zorunda kalmış genç, yaşlı, kadın erkek, esmer-Kümel, uzun saçlı-kısa saçlı, Yekışıklı-Cirkin 5 milyondan fazla insan. Bu insanlar her yıl milyonlarca liralık değer üretiyor. Bir kaç bin kapitalist bu milyarlara el koyuyor. Niçin? Çünkü onlar fabrikalara sahip, işçilere ise ancak yaşayabilecekleri bir ücret veriyorlar. Diğer taraftan hayatın giderek pahalılaşması işçilerin yaşamını güçleştiriyor, ayak bastıkları toprağın ayaklarının altından kaymasına, onları uçuruma doğru sürüklenmesine yol açıyor. O zaman ne yapıyor işçiler? Bir taraftan bu düzen içinde daha incinince bir yaşam için mücadele veriyorlar. Yani Sendikelerde örgütleniyorlar. Ekonomik mücadele veriyorlar. Buna ek olarak genel Grev için, Referandum için, Ceza Kanununda devriçilere baskı yapmak için kullanılan 141 ve 142. maddelerin kaldırılması için, faşist baskıların kaldırılması için Sıkıyönetimlerin kaldırılması için demokratik mücadele veriyorlar. Ama işçiler biliyorlar ki bu yeterli değildir. Bunlar sadece bu sömürü düzeninde daha az sömürülme için verilen bir mücadeledir. Asıl amaç sömürünün kaldırılmasıdır. Sömürücülerin iktidarını yerine emekçilerin iktidarının kurulmasıdır. Onun için de politik mücadele veriyorlar. İktidar mücadelesi veriyorlar.

İflas eden esnaf, zanaatkarlardan, memurlardan, toprağını satmak zorunda kalanlardan binlerce kişi her yıl işçi sınıfının saflarına katılıyor. İşçi sınıfının ekonomik ve demokratik mücadelesi şiddetleniyor. Bundan korkan sömürücü hâkin ezinlik, kapitalistler ve feodal kalıntılar Sıkıyönetimlerden çare arıyorlar. Sendikelerin faaliyetlerinin kısıtlanmasını istiyorlar. Ücretlerin dondurulmasını istiyorlar. Yani daha rahat, daha fazla sömürmek istiyorlar. İşçi sınıfı boş mu duruyor? Hayır, geçen gün ekonomik mücadeleye katılanların sayısı çığ gibi büyüyor. 1963 yılında Sendikeli işçi sayısı 300 binden fazla. Bugün 3 milyona yakın. Bugün bunların çoğu patronların emrindeki sıkı sendikelerde örgütlenmiş durumdadır. Ama her geçen gün DISK büyüyor, gelişiyor, İstanbul'da, İzmir'de, Anadolu'nun küçük bir kasabasında DISK'ye bağlanmaya çalışan işçiler görüyorsunuz. Patronların baskılarına karşı ölüme göze alarak mücadele eden işçiler çıkıyor, devriçi Sendikelere geçebilmek isteyen. Hangi sömürücü korkmaz, bu uyanıktan? Hangi sömürücü ürkmaz ve bunun önüne geçilmesi istemez? Bu işçiler her yıl daha çok. 1963 yılından önce grev yapmak yasaktı. İşçi sınıfı bu hakkını söke söke aldı. 1964 yılında greve katılan işçi sayısı 6 bin 600'dü. 1974 yılında da bu rakam 36 bin 600 oldu. 1975 yılında daha da yüksek olacak. İşçi sınıfı mücadelesinin bu şekilde gelişimi sadece kapitalistleri değil, diğer sömürücü sınıfları korkutuyor.

Çünkü işçiler diğer sömürülen sınıf ve tabakalara örnek oluyorlar. Onder oluyorlar. Bu nedenle sıkıyönetimler önce grevleri yasekliyor.

İşçi sınıfının kurtuluşu fabrikalara sahip oldukları için emekçilerin sırtından milyonlar kazananların olmadığı bir düzendedir. Sömürünün olmadığı bir düzendedir. Diğer emekçi sınıf ve tabakalar da bu düzende bütün sorunlarının çözümlendiğini, geleceğe güvenle bakabileceklerini göreceklidir.

Köylüler arasında ise önce büyük kapitalist çiftliklerdeki ve devlet çiftliklerinde çalışan işçiler gelir. Bu işçilerin şehirlerdeki işçilerden hiç bir farkı yoktur. Ne toprakları vardır, ne de tohumlukları, gübreleri, aletleri, yaşayabilmek için kapitalistlerin çiftliklerinde veya devlet çiftliklerinde çalışmak zorundadırlar. Bu insanların sayısı 800 bin civarında olduğu tahmin edilmektedir.

İşçi sınıfı bu düzene karşı verdiği mücadelede yalnız değildir. Nasil kapitalistler bu düzeni korumada yalnız değillerse, müttetikleri varsa, işçi sınıfının da bu sömürü düzenine karşı mücadelesinde müttetikleri vardır. Hem de ne müttetikler. Birkaç bin sömürücüye karşı milyonlarca topraksız ve az topraklı yoksul köylü, yüzbinlerce küçük toprak sahibi, memur, esnaf, zanaatkar.

Bütün bu sınıf ve tabakalar hayatlarını çalışarak kazanırlar. Sabahtan akşama dek alın teri dökerek yaşamlarını sürdürürler. Bütün bu çalışmalarına rağmen yerinlerinden emin değillerdir. Akşam ekmek, elbise, kalem defter, ilaç isteyen ailelerinin yüzüne bakamazlar. Doktorları, ilaçları, okuldan, elektrikten, haberi olmayan milyonlarca köylü kimin müttetikidir? Sömürücülerin mi? Toprak ağalarının, tefecilerin dostu olan kapitalistlerin mi? Yoksulun halinden ancak yoksul anlar, Köylünün halinden, memurun halinden ancak işçi anlar. Tüm emekçilerin açlığının sorunlusu yukarıda sözünü ettiğimiz sömürücü sınıflardır. Bunlara karşı sömürülenlerin ortak mücadele vermesinden doğal ne olabilir ki?

4. Toprak Ağaları, Tefeciler, Toptancı Tüccarlar : -5-

Çünkü Her toplumdaki daha önceki toplumun kalıntıları vardır. Türkiye'de de de tek sömürücü sınıf kapitalistler değil. Anadolu'daki toprak ağaları, tefeciler, toptancı tüccarlar da gerilim sömürücü sınıflardır. Köylerde, kırsal alanlarda milyonlarca köylünün, esnafın, zanaatkarın kanını emen bitlikler, söbüklükler, tahtakuruları bunlar değil mi? Hem bunların sömürsü daha da çok. Kapitalistler hiç olmazsa daha gizli sömürüyor. Toprak ağası ortakçının elindeki ürünün yarısını, üçte ikisini mevsim sonunda alır. Borç veren tefeci her ay yüzde 15, yüzde 20 faiz alır. Borcunu ödemedeyenin tarlasını, evini haczettilir. Toptancı tüccar ise küçük esnafın ve zanaatkarın baş düşmanıdır. Hayatın pahalılaşmasını önemi, nedenlerinden biridir. Bu sınıflar emekçilerin en ufak demokratik hak ve özgürlüklerini karşıdır. Kapitalistlerle beraberce bu sömürü düzenini sürdürürebilmek için tüm güçlerini kullanırlar. Çünkü bu sömürü düzeni onların rahatının ön şartıdır. Emekçi kitlelerin sefaleti, onların lüks ve israf dolu yaşamının gereğidir. Onların, aybini kapitalistlerle toprak ağaları, tefeciler ve toptancı tüccarların sömürsü, sona ermeden kitlelerin sefaleti sona eremez. Sömürücü sınıflar bu sömürü düzenini sürdürmek için bir brdedirler. Ama karşılarında milyonlarca emekçi vardır. Onların ittifakı çok daha güçlüdür. Bütün tarih onların mücadelelerinin tarihidir.

5. Topraksız ve az topraklı yoksul köylüler (yarık proletarlar):

İşçi sınıfının kırsal alanlardaki en güçlü dostu topraksız ve az topraklı yoksul köylülerdir. Bu insanların ya hiç toprakları yoktur, ya da sahip oldukları toprak geçinmeleri için yeterli değildir. Bu nedenle bir taraftan toprak ağalarının yanında yarıc, marabba, ortakçı olarak çalışırlar, bir taraftan da işçiler yaparlar. 1963 yılında yapılan bir araştırılmaya göre 750 bin aile ortakçılık yapımaktadır. Yine bu yıllardaki araştırmalara göre kırsal alanlarda topraksız aile sayısı 4 milyon 280 bindir. Bu insanlar Nisan, Mayıs- Haziran aylarında pamuk çaplamak için Ağustos ve Eylül aylarında da pamuk toplamak için ÇUKUROVA'ya, EGE'ye, Akarlar. Zeytin toplarlar, üzüm keserler, tütün dikerler, çapolarlar, ipçilere dizendirler. Yeni geçici ve gezici işçilerdir. Çok düşük ücretlerle bütün aile çalışır durur. Hiç bir güvenceleri yoktur. Karınlarından emin değillerdir. Onların, hayatın pahalılaşmasını önemi, nedenlerinden biridir. Bütün tarih onların mücadelelerinin tarihidir.

Çadırlarda geceleyip, sabahın akşamı kadar güneş altında çalışan milyonlarca yoksul köylü işçi sınıfının en güçlü müttefikidir. Çalışacak iş, toprak, doktor, ilaç, ekmek isteyen bu insanların sorunlarını ancak işçi sınıfının gerçekleştirmeye çalıştığı yeni düzenle çözümlenebilir. İşçi sınıfıyla yoksul köylülüğün ittifakının temelini bir taraftan sınıf düşmanlarının ittifakı, diğer taraftan sorunlara ortak çözüm oluşturmaktadır. İşçi sınıfının karşısındaki kapitalistler, yoksul köylülüğün karşısındaki feodal kalıntılarla ittifak halindedir. Ayrıca yoksul köylülüğü sefaletten kurtaracak olan sağlıklı bir sanayileşmenin gerçek engeli tekelci kapitalistlerdir. Yoksul köylüler bir fabrikada iş bulabilmek için can atar. Sağlıklı bir Sanayileşmeyi engelleyen tekelci kapitalistler yoksul köylülerinde düşmandır. Diğer taraftan yoksul köylülük de gerçek sınıf çıkarının üretim araçları üzerinde ortak mülkiyet olduğunu uzun dönemde kavrayacaktır.

6. Küçük Üreticiler

Kırsal alanlarda işçi sınıfının tek dostu topraksız ve az topraklı yoksul köylüler midir? Hayır. Milyonlarca küçük üretici vardır. Bu insanların kendi geçinlerine yetecek kadar toprakları, aletleri vardır (yani üretim araçlarına sahiptirler). Ama kapitalist değillerdir. Yani başkasını sömürmezler. İşçi çalıştırıp onun yarattığı değerün bir kısmına (artık-değer) el koymazlar. Ama işçi değillerdir. Çünkü üretim araçlarına (toprak ve aletler) sahiptirler. İşçi olmalarına rağmen tüm sabahın akşamı dek çalışır dururlar. Tekelci kapitalistlerin çok yüksek fiyatlarla sattıkları gübreyi, tarım ilaçlarını, araç ve gereçleri satın alırlar. Böylece yarattıkları değerün bir kısmını tekelci kapitalistlere kaptırırlar. Hayat pahalılandıkça daha fazla çalışmaları gerekir, yaşamları güçleşir. Hayat pahalılığından sorumlusunun ise kâr peşinde koşan kapitalistler. Olduğunu biliyoruz. Diğer taraftan, bankalardan kredi alırlar. Çünkü bankalar kredileri büyük kapitalistlere ve toprak ağalarıyla tefecilere verir. Onlar ancak tefecilerden çok yüksek faizlerle borç alabilirler. Halbuki tefeciler borç olarak dağıttıkları paraları çok düşük faizlerle bankalardan almışlardır.

Milyonlarca tütün, ayçiçeği, çay, incir, üzüm, pancar, fasulye üreticisine küçük burjuvazi diyoruz. Yani bir taraftan üretim araçlarına sahip oldukları için işçilerden ayrılırlar, diğer taraftan başkasını sömürmedikleri, kendileri emekçi oldukları için kapitalistlerden. Buna ek olarak hem kapitalistler, hem de tefeci-Toprak ağaları tarafından sömürülürler. Yani bir mevzileme yaparsak, bu insanlar da sömürülenlerin yanında sömürücülere karşı cephe alırlar.

7. Memurlar ve Teknik elemanlar :

Küçük burjuvazi sadece köylerde olmaz. Başkasının yanında işçi olarak çalışmayan, ama hayatını kendi olan biriyle kazanan başka insanlar da var. Memurları ele alalım. Gerek devlet memuru olarak çalışanlar, gerek fabrikalarda memurluk yapanlar küçük burjuvaların bir tabakasıdır. Bunlar arasında çok yüksek maaşlar alan bir kesim sömürücü hakim ezizliğin yanında yer alır. Çok az maaş alan ~~XXXXXXX~~ esaslı büyük kesim ise, sömürülenlerin cephesindedir. Onların da çıkarı işçi sınıfı ve yoksul köylülüğün çıkarları doğrultusundadır. Onlar da hayat pahalılığından ve işsizlikten şikâyet ederler. Hayat pahalılığının ve işsizliğin yaratıcısı olan tekelci kapitalistlere ve büyük tefeci-toprak ağalarına karşı mücadele etmelerini gerektiğini bilirler. Küçük burjuvazinin bu kesiminin yaşamı bozan örgütlü işçilerin ~~... ..~~ kötüdür. Sendikalaşma ve grev hakları olmadığında kendilerini verilen kabul etmek zorundadırlar. Eskiden memur olmak övünülecek bir şeydi. Şimdi memurlar sendikalaşma için can atıyorlar. Nitekin özellikle Devlet İşletmelerinde ve bürolarında çalışan on binlerce işçi, memur statüsüne geçirilmeye karşı direnmekte. Bugün de gerçekte işçi olan, ama sendikalaşma hakkını ortadan kaldırmak için memur gibi gösterilen binlerce işçi var. İşçiler bir çok yerde memurların mücadelesini desteklemişlerdir ve memurlar da işçi sınıfının mücadelesini inrenecek izlenmektedirler. Memurlar arasında özellikle öğretmenler demokratik mücadele açısından aktiftirler. Emekçi halkımıza gerçekleri açıkladığı için binlerce öğretmene n kıyına uğramış, oradan oraya sürüp durmuştur.

Gelişen yeni makinelerle birlikte teknik elemanların üretimindeki önemi artıyor. Teknik elemanlar işçileşiyor. Uzman işçiler oranı yükseliyor. Patronların adanları işçilerin fabrikalardaki öneminin azaldığını, teknisyenlerin öneminin arttığını ileri sürüyorlar. Anlamadıkları şek teknisyenlerin işçileşmesi.

8. Küçük Esnaf :

Esnaf da aynı şekilde değil mi? 300 binden fazla küçük esnafı ele alalım. Gerçi onların da dükkânları vardır, başlarına buyrukturlar. Ama gitgide büyük tekellerin mallarını satan küçük dükkânlar durumuna düşmektedirler. Bir taraftan da gelişen büyük mağazalar, GİMA, MIGROS gibi kuruluşlar karşısında iflas edip gitmektedirler. Küçük esnaf da hayat pahalılığından şikâyetçidir. İşsizlik onun önemli sorunudur. Büyük bir kısmı büyüme özlenindedir. Bir kısmı ise sendikali bir işyerinde işçi olarak çalışmak istediğini göreceksiniz. Geleceğe güvenle bakmazlar. Bugünkü düzenden hoşnut değildir. Tekelleri kapitalistlerin sömürüsü altındadır. Görünüşte özgürdür. Ama gerçekte dükkânını bıraktığı an aç kalır. Kenarda köşede birikmiş parası yoktur. Yakıt kânaat geçinir, ya da iflas eder gider.

9 - Zanaatkârlar :

Esnafa benzeyen diğer bir kesim de zanaatkârlardır. Keşecisi, bakırcısı, demirci, kalaycısı, tamircisi hep küçük zanaatkârlardır. Sayıları 150 bine yakındır. Bunlar yollarında bir iki tane çıkar çalıştırırılar. Kazandıklarıyla kit kânaat geçinirler. Kendileri de emekçidir. Bazen bütün aile saat saat ekşama dek çalışır durur. Zanaatkârların bazıları iflas edip gitmektedir. Yazmacılar, mutafılar, keçeciler, demirciler, kalaycılar yok olup gitmektedir. Gelişen fabrikalar, bu insanları işlerinden etmektedir. Diğer taraftan hayatın pahalılaşması karşısında zaten azalan işleri hiç bir şey yapamamaktadır. Tam bir çıkmaz içindedir bu insanlar. İşsizlik de büyük sorunlardır. Yaptıkları işi bıraktıklarında iş bulacaklarından bir emin olsalar, çoğu bir dakika bile fazla çalışmaz. Zanaatkârların diğer bir kesimi ise yok olmaz, ama kit kânaat geçinmesini sürdürür. Tamirciler böyle. Ülkenin her tarafına otomobil, televizyon, radyonun yayılmasıyla her tarafta tamirci üretilmiştir. Bunlar ya tek başlarına çalışırlar, ya da bir iki çıkakla. Ama genel nitelik olarak emekçidirler. Bu düzenden memnun değildirler. İşleri düzenli değildir. Geleceğe güvenle bakmazlar. Esnaf ve zanaatkârlardan iflas edenler işçi sınıfına katılır. Tabii iş bulabilirse.

Günümüz toplumunda yukarıda sözünü ettiğimiz sınıflar karşı karşıya nevilenmiştir. Bir tarafta sömürülen emekçi sınıf ve tabakalar vardır. Yani işçi sınıfı, topraksız ve az topraklı yoksul köylüler, kırsal alanlardaki küçük üreticiler, küçük esnaf ve zanaatkârlar, memurlar hepsi işsizlik ve pahalılıktan şikâyetçidir. Hayatları çekilmez bir durumdadır. Geleceğe güvenle bakabilen yoktur. Aralarında yani bu düzene karşı ittifak içindedir hepsi. Bu sınıf ve tabakalar içinde en örgütlü olan, düzenle ilişkisi en kesin olan, en fazla mücadele deneyine sahip sınıf işçi sınıfıdır. Sömürücülere karşı verilen mücadeleye ancak işçi sınıfı öncülük edebilir. Bu nedenle işçilerin görevi sadece işçi arkadaşları eğitmek, sorunları onlara anlatmak değil, diğer emekçi sınıf ve tabakaları da eğitmektir.

Tarih bize iki önemli şey öğretmektedir. Toplumlar daima ileriye doğru değişir. Yani kapitalist toplum sonsuza dek sürmeyecektir. Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet ve sömürü sonsuza dek sürmeyecektir. Bu değişimi ise sınıf mücadelesi sağlar. Bu mücadele insanların kafalarından uydurdukları bir şey değildir. Bizim dışımızda vardır. Biz bu mücadelenin bir parçasıyız. Ve toplumu ileriye doğru götürmek bizim, işçi sınıfının bilinçli mücadelesiyle olacaktır. Bu mücadeleyle üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet ortadan kalkacak, sömürü sona erecektir.